

Advies over de procedure voor de actualisering en schrapping van beroepskwalificaties

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
B-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99
info@vlor.be
www.vlor.be

Wijs beleid door overleg

Adviesvrager: Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Onderwijs op 20 februari 2017

**Uitgebracht door de Algemene Raad op 30 maart 2017 met eenparigheid
van stemmen**

Vorbereiding: commissie Onderwijs-Arbeidsmarkt op 24 februari en 9 maart
2017 onder voorzitterschap van Mil Kooyman

Dossierbeheerder(s): Koen Stassen

1 Situering

De Vlor ontving op 20 februari 2017 een adviesvraag over het ontwerp van besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 11 januari 2013 houdende de uitvoering van het decreet betreffende de kwalificatiestructuur van 30 april 2009 inzake de erkenning van beroepskwalificaties en inzake de erkenning van onderwijswalificaties voor het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs.

De huidige procedures voorzien momenteel enkel in het ontwikkelen van nieuwe beroepskwalificaties. Het ontwerpbesluit breidt daarom de bestaande regelgeving uit met een procedure voor het updaten of schrappen van reeds erkende beroepskwalificaties.

2 Verschillende procedures voor aanpassingen, actualisering en schrapping

De Vlor vindt het belangrijk dat er procedures worden toegevoegd voor de aanpassing of schrapping van beroepskwalificaties. Zij zijn immers broodnodig voor een performante kwalificatiestructuur. De toevoeging van deze procedures aan het BVR is dus een goede zaak.

De Vlor steunt het principe om verschillende procedures te hanteren voor een technische aanpassing, een actualisering en een schrapping van een beroepskwalificatie. Een verschil in zwaarte van de procedure draagt bij aan een meer wendbare Vlaamse kwalificatiestructuur. Daarbij moeten er wel een aantal aandachtspunten meegenomen worden.

2.1 Belang van draagvlak

Het BVR van 2013 bepaalt dat elke arbeidsmarktactor een beroepskwalificatiedossier kan indienen¹, maar ook dat de valideringscommissie het draagvlak van het ingediende dossier beoordeelt.² De Vlor vindt dat draagvlak ook belangrijk voor de aanpassing of schrapping van een beroepskwalificatie. Het is voor de raad dan ook onduidelijk waarom het initiatief om een dossier op te stellen tot actualisering of schrapping van een erkende beroepskwalificatie niet alleen door een arbeidsmarktactor kan genomen worden, maar ook door het bevoegde agentschap of een overheidsdienst. Dit komt mogelijk in conflict met de vraag naar draagvlak. Daarom vraagt de raad meer verduidelijking over de voorwaarden waaronder het bevoegde agentschap of een overheidsdienst het initiatief kan nemen. Temeer omdat het bevoegde agentschap tegelijkertijd initiatief kan nemen voor 'technische aanpassingen' en dit dossier ook moet beoordelen en rechtstreeks kan voorleggen aan de minister.

¹ Besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet betreffende de kwalificatiestructuur van 30 april 2009 inzake de erkenning van beroepskwalificaties en inzake de erkenning van onderwijswalificaties voor het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs van 11 januari 2013, artikel 4.

² Idem, artikel 7

2.2 Signalen van de onderwijspartners oppikken

Het initiatief voor de beroepskwalificatiedossiers en de daaruit voortvloeiende erkende beroepskwalificaties ligt bij de arbeidsmarktactoren. Dat neemt niet weg dat de onderwijspartners relevante signalen kunnen geven over nodige aanpassingen of schrapping van beroepskwalificaties. Hiermee herhaalt de raad zijn vraag uit het advies over het rapport van het Rekenhof over de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt: 'De sectoren dragen de verantwoordelijkheid voor de actualisering van beroepskwalificaties, maar de Vlor vindt het belangrijk dat de onderwijsactoren vanuit het contact met het werkveld kunnen signaleren dat er een actualisering van een beroepskwalificatie nodig is. De raad vindt dat dit moet meegenomen worden bij de uitwerking van de door de minister aangekondigde strategie om bestaande beroeps- en onderwijskwalificaties actueel te houden.'³

Momenten waarop dergelijke signalen naar boven komen zijn onder meer:

- de inschaling van beroepskwalificatiedossiers. Dan komen er technische onnauwkeurigheden naar boven. Het is belangrijk dat die snel kunnen gecorrigeerd worden;
- de vertaling van de beroepskwalificaties naar het onderwijscurriculum;
- contacten van scholen met bedrijven, bijvoorbeeld in het kader van werkplekleren, over de actualiteitswaarde van de beroepskwalificatie die aan de basis ligt van het curriculum.

De Vlor vindt het dan ook belangrijk dat deze signalen opgepikt kunnen worden en vraagt aan de overheid om dit mee te nemen in de operationalisering van het BVR.

Daarnaast moet er rekening gehouden worden met de signalen die de onderwijspartners in het verleden gegeven hebben. Het gaat onder meer over:

- de onverkorte overname van beroepskwalificaties in onderwijscurricula;
- de samenhang tussen beroepskwalificaties;
- de formulering van de beroepskwalificaties niet te overladen. De focus moet liggen op de kerncompetenties;
- de inschalingsprocedure.

2.3 Evenwicht tussen stabiele en actuele beroepskwalificaties

Het is belangrijk om stil te staan bij de gevolgen voor onderwijs en opleiding van de procedure voor de aanpassing van de beroepskwalificaties. De raad vraagt een gezond evenwicht tussen stabiele en actuele beroepskwalificaties. Hij vindt het belangrijk dat de onderwijshouders voor het arbeidsmarktgericht gedeelte zo actueel mogelijk zijn en vindt een doorvertaling van aanpassingen aan de beroepskwalificaties in het onderwijscurriculum dan ook belangrijk. Dat neemt niet weg dat een zekere stabiliteit van de beroepskwalificaties nodig is om het opleidingsaanbod en de inhouden vorm te geven. Niemand is er bij gebaat dat dit permanent ter discussie staat.

De Vlor wijst op de verre gaande gevolgen van:

- een wijziging aan de inhoud van de beroepskwalificatie voor het curriculum:
De competenties van de beroepskwalificaties worden zeer gedetailleerd uitgeschreven en

³ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over het Rekenhofrapport over de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt](#), 26 maart 2015.

er wordt opgelegd dat ze bijna onverkort overgenomen worden in het curriculum. Dat betekent dat een kleine aanpassing aan een beroepskwalificatie een wijziging van het onderwijscurriculum inhoudt (vb. aanpassing leerplannen). De Vlor vraagt al jaren naar een vertaalslag tussen de beroepskwalificaties en de curricula en ziet dat er stappen in die richting worden gezet in onder meer hbo5 en de standaardtrajecten duaal leren. Een verdere uitbreiding naar andere arbeidsmarktgerichte opleidingen is noodzakelijk. Ruimte voor een vertaalslag zou trouwens de mogelijkheid bieden om sneller in te spelen op innovaties op de (lokale) arbeidsmarkt.

- een wijziging van de inschaling voor opleidingen door de koppeling van het niveau van de beroepskwalificatie aan het onderwijsniveau en/of onderwijsvorm zoals voorzien in artikel 14 van de Vlaamse kwalificatiestructuur:⁴

Een verschil in niveau kan betekenen dat een opleiding niet langer aangeboden kan worden in een bepaald onderwijsniveau of een bepaalde onderwijsvorm.
- de schrapping van een beroepskwalificatie voor het civiel effect van de opleiding die hierop gebaseerd is:

De Vlor vraagt in geval van schrapping flexibiliteit om het traject van de lerende verder te zetten in verwante opleidingen met civiel effect. Hiervoor moet er bepaald worden welke opleidingen concorderen.

2.4 Systematische evaluatie van de beroepskwalificaties

Om tegemoet te komen aan de vraag om signalen van de onderwijspartners mee te nemen en een evenwicht te zoeken tussen stabiele en actuele beroepskwalificaties, stelt de Vlor voor om een systematische evaluatie van de beroepskwalificaties te voorzien. Een gelijkaardige systematiek bepleitte de raad eerder ook voor opleidingen.⁵

Een systematische evaluatie zorgt er ook voor dat er voor alle beroepskwalificaties wordt nagegaan of ze nog actueel zijn. Dat mag immers niet enkel afhangen van de alertheid van de indieners of andere betrokkenen. Op dat moment kunnen signalen verzameld worden van de verschillende betrokkenen: sectorale sociale partners, bedrijven, onderwijspartners, overheid, ... Op basis van deze informatie kunnen de indieners van een beroepskwalificatiedossier dan aan de slag om aanpassingen door te voeren of een schrapping voor te stellen.

De Vlor stelt voor om de driejaarlijkse interval voor de opleidingsprofielen van het volwassenenonderwijs als richtlijn te nemen voor de systematiek van de beroepskwalificaties.

2.5 Opdracht en samenstelling van de valideringscommissie

In artikel 15/3 §2 van het ontwerp van besluit krijgt de valideringscommissie een nieuwe opdracht: ze bepaalt of een dossier al dan niet moet heringeschaald worden. De Vlor begrijpt deze keuze vanuit efficiëntie-overwegingen en is ook voorstander van zo efficiënt mogelijke procedures. Aan de andere kant is de raad van oordeel dat minstens de onderwijs- en opleidingsverstreckers betrokken moeten worden bij de beoordeling van een herinschaling. De

⁴ Decreet betreffende de kwalificatiestructuur van 30 april 2009.

⁵ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies over het Rekenhofrapport over de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt](#), 26 maart 2015.

raad pleit er niet voor om elke aangepaste beroepskwalificatie voor te leggen aan de inschalingscommissie, maar wel dat er in de procedure van de beoordeling over een herinschaling een betrokkenheid van de onderwijs- en opleidingsverstrekkers wordt gegarandeerd.

2.6 Overzicht van de procedures

Rekening houdend met de aandachtspunten die geformuleerd werden, stelt de Vlor volgende manier van werken voor:

	Frequentie	Beoordeling dossier	Formele beslissing
Technische aanpassing BK	Permanent	Agentschap	Ministerieel Besluit
Actualisering BK	Evaluatiecyclus	Valideringscommissie	Ministerieel Besluit
		Inschalingscommissie	Besluit van de Vlaamse Regering
Schrapping BK	Evaluatiecyclus	Valideringscommissie	Besluit van de Vlaamse Regering

Mia Douterlungne
 administrateur-generaal

Patriek Delbaere
 wnd. voorzitter